ontvluchten beklaagde „die niet kan worden achterhaald" (art 209 Strafr). De instructie kan dan buiten den beklaagde om worden voortgezet, waarna een openbare terechtzitting wordt gehouden, waarop de niet verschenen beklaagde „wederspannig aan de wet" wordt verklaard en zijn inhechtenisstelling wordt bevolen (art 212 Strafr). Maar welk een schreeuwende onrechtvaardigheid zou dat zijn en welk een onzin bovendien tegenover een beklaagde, die niet ontvlucht is, die niets geweigerd heeft, in wiens hoofd nooit is opgekomen om recalcitrant te zijn tegenover de justitie, die integendeel niets liever zou willen dan zijn zaak door een onpartijdig rechter te zien beoordeeld, doch die men belet om voor den rechter te verschijnen!

Dit alles bewijst, dat interneering op Banka en een strafproces te Batavia te voeren, niet gelijktijdig samen kunnen gaan. Het hinderlijk, de voorgenomen interneering in den weg staand strafproces op wettige wijze te stuiten, was in casu niet mogelijk, omdat de Gouverneur-generaal het recht van abolitie (d.i het recht om een strafproces te stuiten) alleen heeft voorzooveel Inlandsche vorsten en hoofden betreft (art 51 RR). Vandaar dat in casu den Gouverneur-generaal, die interneeren wilde, niets anders overschoot dan den weg van willekeur en wetschennis in te slaan, door als chef van het Openbaar ministerie het vonnis van rechtsingang niet te laten beteekenen en dat vonnis te laten deponeeren met het gevolg, zooals in werkelijkheid gebleken is, dat het strafproces geen voortgang heeft gehad. Dat was in strijd met de wet (zie de in de brochure aangehaalde wetsartikelen). Maar daardoor werd de interneering mogelijk, die evenwel evenzeer

daardoor op een onwettige basis rust. Want men moet de wet niet beschouwen als een catalogus met op zich zelf staande nummers (artikelen), maar men moet de wet beschouwen als één geheel. En als men dan in aanmerking neemt, dat dezelfde Gouverneur-generaal die interneert, ook de chef van het openbaar ministerie; en op zijn last de uitvoering van het vonnis van rechtsingang achterwege is gebleven, met het gevolg dat het strafproces in den doofpot werd gedaan en dat dit in openlijken strijd met de wet geschiedde, en als men daarbij verder overweegt, dat beide handelingen niet te scheiden zijn, dat integendeel het ongeoorloofd niet uitvoeren van het vonnis van rechtsingang, de interneering pas mogelijk maakte, omdat interneering en een voortgezet strafproces tegen denzelfden persoon en naar aanleiding van dezelfde feiten, tegen elkander ingaan, — dan zal het duidelijk zijn dat aan de interneering een onwettige handeling ten grondslag ligt en deze om die reden eveneens onwettig genoemd moet worden.

De Regeering had den afloop van het strafproces moeten afwachten. Zoolang dit strafproces niet op wettige wijze beëindigd was, werd door het bestaan daarvan een barrière tegen uitoefening van het recht tot interneering opgeworpen.
Of de Regeering eventueel na afloop van het strafproces, gesteld dit had zijn normaal verloop gekregen, nog aanleiding had kunnen en mogen vinden om te interneeren, vooral toen de ongemotiveerde paniek van Augustus 1913 reeds voorbij was, — kan niemand achteraf beoordeelen en moet dus buiten beschouwing blijven.

Den Haag 18 April 1919.

P. H. Frombert

MUSEUM TAMANSISWA
DEWANTARA KIRTI GRIYA
01.114
2/2